

Kvantitativ undersøgelse af det tværgående emne innovation og entreprenørskab fra et strategisk og ledelsesmæssigt perspektiv

Fonden har i 2020 udarbejdet en kvantitativ analyse af den strategiske forankring af innovation og entreprenørskab og sammenholdt denne med de i 2019 udarbejdede analyser.

Analysen har resulteret i et omfattende kommunalt overblik med en lang række oplysninger om den enkelte kommune, der kan præsenteres som udtræk enkeltvis. Konklusionen er fortsat, og ikke overraskende, at en strategisk og kommunal forankring giver sig udslag i en større udbredelse af innovation og entreprenørskab i skolerne og deraf flere aktiviteter og deltagende elever.

KOMMUNALE STRATEGIER

Innovation og entreprenørskab er et tværgående tema i grundskolen, som blev obligatorisk ved indførelsen af skolereformen i 2014. En del kommuner havde allerede et fokus på området, andre kommuner har efterfølgende valgt at eksplicitere det i deres lokale skolestrategier og politikker. Mange af skolepolitikkerne har en lokal drejning, hvorved temaet ses i sammenhæng med andre kommunale indsatsområder eller prioriteringer. Få nævner således direkte innovation og entreprenørskab, men har f.eks. indsatser som omhandler iværksætteri, leg eller kreativitet. Analysen er gennemført ved en gennemgang af de 98 danske kommuners skolepolitikker, og en vurdering af, hvorvidt innovation og entreprenørskab i henhold til BUVM's vejledning indgår som helhed eller delelementer. Det er således ikke muligt at lave en skarpt afgrænset opgørelse, da kommunerne i høj grad anvender deres egne begreber og betegnelser i deres strategier og skolepolitikker.

Resultatet af analysen er, at 34 af 98 danske kommuner har en politisk vedtaget skolepolitik eller strategi, hvori innovation og entreprenørskab indgår. Elevtallet er repræsentativt fordelt, så de 34 kommuner har 255.574 af i alt 682.603 elever på landsplan.

Opgørelsen af elevtallene baserer sig på Fondens årlige kortlægninger, som udover registrerede aktiviteter fra FFE og andre også indeholder et elevantal fra faget håndværk og design i et ud af tre skoleår. Det betyder, at alle kommuner, uanset antallet af aktiviteter, vil få medregnet en årgang eller ca. 10 % af eleverne.

I de 34 kommuner deltager gennemsnitligt 18 % af eleverne hvert år i innovations- og entreprenørskabsundervisning. For de øvrige kommuner gælder dette 14,5 %. Fratrækker vi her minimumsgrænsen på 10 % for håndværk og design, er der således gennemsnitligt henholdsvis 8 % og 4,5 % af eleverne der arbejder med I&E i skolen. Sandsynligheden for at en elev møder I&E i skolen udover i faget håndværk og design er således dobbelt så stor i kommuner, der har det som strategisk, politisk fokus.

Samlet set spænder forskellene fra 46 % i Sønderborg Kommune til minimumsgrænsen på ca. 10 % i Samsø Kommune.¹

Blandt kommuner med en politisk vedtaget strategi er der således en langt større chance for at finde deltagertal, der er over gennemsnittet på 15%. Der er en spredning blandt de 34 kommuner, der tydeligt indikerer, at nogle lykkes bedre med at indfri egne politikker og strategier end andre.

---

¹ Samsø kommune har mange fri- og efterskoler som vi ikke kan regne med underviser i håndværk og design. Derfor udgør de registrerede antal elever 5 %

Langt de fleste af de danske kommuner har en form for iværksætterstrategi på erhvervsområdet. I kommuner med en formuleret indsats for skolen er der ofte, men ikke altid, et overlap mellem erhvervs politik og skolepolitik. De kommuner, der har en skolepolitisk forankring af innovation og entreprenørskab i skolen, har forholdsmeæssigt dobbelt så mange formaliserede samarbejder med erhvervslivet, ofte som en del af erhvervs politikken, men også som en del af ”åben skole.”

KOMMUNER OG INVOLVERING FRA FONDEN

Fonden for Entreprenørskab har i perioden fra 2010 til august 2020 samlet set støttet 141 projekter økonomisk. Kommuner med en strategisk forankring har fået støtte til sammenlagt 66 projekter. Det udgør således 46,8 % af de støttede projekter.

I forhold til deltagelse i Fondens programmer og konkurrencer er der ikke nogen signifikant forskel imellem kommunerne hvis man ser på, om de er involverede i programmerne eller ikke. Dog deltager numerisk flere elever fra kommuner med strategisk forankring, end fra kommuner uden.

LEDELSESOPBAKNING OG INVOLVERING

Grundet nedlukningen af Danmark i marts og den efterfølgende indsats med at håndtere COVID-19 ved genåbningen af skolerne, har det ikke være muligt at få kvalitative eller kvantitative data fra ledelserne på de enkelte skoler.

Evalueringen på en del af de onlinekurser og webinarer, Fonden har afholdt i 2020, har indeholdt vurderinger af ledelsesforankringen af innovation og entreprenørskab fra deltagerne. Disse indikerer, at lærerne oplever mangel på såvel ledelsesmæssigt fokus som kollegial opbakning. Ligeledes er den professionelle dialog om innovation og entreprenørskab meget lidt udbredt på skolerne, hvilket igen tyder på, at det tværgående tema ikke er almindeligt udbredt eller forankret på skolerne.

Analysen af udbredelse og forankring fra 2019, som tidligere er præsenteret for det ministerielle partnerskab, havde lignende konklusioner. Her gælder det, at et manglende eller ikkeeksisterende fokus fra ledelse og organisation er en væsentlig faktor for lærernes manglende viden, involvering og erfaring. Lærere, der ikke har erfaring, vurderer ligeledes ikke, at deres kollegaer har større erfaring, viden eller aktivitet i undervisningen, end de selv har. Vi tolker dette som, at I&E samler sig på skoler, hvor viden og erfaring i forvejen findes, og at et overordnet strategisk fokus fra ledelsen er en vigtig katalysator for, at dette sker.

Lærersurvey 2019²

Det er påfaldende, at lærere og undervisere uden erfaring, tit angiver manglende kendskab til I&E, og at de ligeledes ikke mener, at deres kolleger ved eller gør mere end dem selv. Dette kunne indikere, at hvor der ikke findes erfarne professionelle, findes der heller ikke meget I&E.

Kun få mener, at deres kolleger arbejder med I&E, og I&E er generelt ikke et hyppigt debatteret emne imellem kollegaerne. Særlige forløb, projekter og lign., er hyppigere og mere forekommende end integration i fag og dagligdag. Generelt finder de erfarne respondenter det ikke svært at finde undervisningsmaterialer med I&E. Trods dette er de henvist til selv at medtænke I&E i dagligdagen, da de almindelige lærebogssystemer og læringsplatforme generelt ikke integrerer I&E.

På skoler med erfarne lærere findes der oftere en skole-/institutions-strategi på området.

KONKLUSION

Overordnet er konklusionen, at ledelse og kommuner har en meget væsentlig rolle i forhold til at sikre udbredelse, kvalitet og forankring af I&E, og at en yderligere forankring af I&E, også i den daglige og faglige undervisning, i høj grad afhænger af, at styringskæden fra forvaltning, ledelse, lærere og helt ud i klasserummet hænger sammen.

FREMADRETTET

Analysen indeholder en værdifuld mængde data og kontaktoplysninger, som kan anvendes i Fondens arbejde med ledelse og forankring i 2021. Således kan hver enkelt kommunes data trækkes ud og bruges i dialoger med kommunerne – ligesom datagrundlaget kan udbygges og anvendes i fremtidige analyser. I Resultatkontrakten for 2021 indgår ledelse og strategjudvikling som særskilte resultatmål både i grundskole og i ungdomsuddannelserne.

---

² <https://www.ffe-ye.dk/media/791314/hovedpointer-fra-laerer-og-underviseranalyse-2019.pdf>